

**Vedlegg til Skate-sak 15/22
– Utdypning av tiltaksområder,
utfordringer og konsekvenser**

Innholdsfortegnelse

1. Tiltaksområder
2. Utviklingstrekk
3. Utfordringer og konsekvenser
4. Hva gjør de i Danmark og Sverige?
5. Eksempler

Tiltaksområder

Tiltaksområder

- Alle tiltaksområdene kan skaleres opp eller ned avhengig av ambisjonsnivå og politisk vilje
- Tiltak bør gjennomføres stegvis, fremfor alle på en gang. Noen av tiltakene bør likevel sees i sammenheng. En fornuftig tilnærming kan være å velge ut 1-3 tiltaksområder som kan igangsettes så fort som mulig. For eksempel kan en prioritering være å etablere en CDO-rolle, definere opp noen prioriterte domener og etablere en overordnet datamodell for nasjonale grunndata.
- Tiltaksområdene er for store til at ansvaret kan plasseres på en enkelt aktør alene. Det anbefales derfor en fordeling på relevante aktører. Forslagsvis kan tiltaksområdet domeneansvar plasseres hos SKE og Kartverket, CDO-rolle hos Digdir og felles overordnet datamodell for nasjonale grunndata hos BRREG.
- Styringsgruppen bør ha et sekretariat, og det anbefales at Digdir med støtte fra arbeidsgruppen som har utarbeidet denne saken tar rollen

Hva er tiltaket?

- Definere opp eksisterende og nye domener
- Plassere ansvar for domener
- Plassere roller og ansvar innenfor domenet
- Standardisering av domener
- Etablere beste praksis for domeneforvaltning

Hvordan fungerer det?

- Plassere ansvar for domenet et logisk sted
- Ansvarsplassering sikrer en vei inn til domenet, selv om data forvaltes i ulike kilder
- Domeneansvar med krav til delbarhet og enkel sammenstilling
- Hente erfaring fra Sverige og Danmark som har et omfattende rammeverk for domener
- EUs arbeid med ODD, Data spaces og DGA kan muligens være utgangspunkt for domener og roller

Hvorfor er det viktig?

- God forvaltning av autoritative kilder til beste for helheten

Hvem er involvert?

- Minimum de som forvalter nasjonale fellesløsninger/grunndata
 - Skatteetaten
 - Kartverket
 - BRREG
 - NAV
 - Digdir
- KS
- CDO

Hva er tiltaket?

- Modeller som knytter domene sammen

Hvorfor er det viktig?

- Modellen skaper forutsigbarhet for brukere/konsumenter
- Gir informasjon om logiske sammenhenger
- Synliggjør hvor det er mangler og overlapp i datagrunnlaget til domene

Hvordan fungerer det?

- Hent erfaringer fra Danmark som har felles datamodell for sine grunndata
- Det er allerede gjort et arbeid med referansemodeller for grunndataområdene (person, adresse, virksomhet), et initiativ fra (før) 2015. Et videre arbeid bør se til og lære av hva som gjorde at det ikke er tilstrekkelig, eventuelt om det er tilstrekkelig.

Hvem er involvert?

- Minimum de som forvalter nasjonale fellesløsninger/grunndata
 - Skatteetaten
 - Kartverket
 - BRREG
 - NAV
 - Digdir
- KS
- Arkitektur- og standardiseringsrådet

Hva er tiltaket?

- Teknisk og organisatorisk samordning
- Etablere beste praksis for felles prosesser for nasjonale grunndata, kan inkludere standardisering av datautveksling, samhandling og organisatoriske elementer

Hvordan fungerer det?

- Bruke caser til å identifisere flaskehals
- Starte med de viktigste

Hvorfor er det viktig?

- Konsumentene opplever et fragmentert landskap
- Bedre dataforvaltning som grunnlag for mer deling og enklere liv for konsumentene

Hvem er involvert?

- Datatilbydere
- CDO-er
- Konsumentene
- Arkitektur- og standardiseringsrådet

Hva er tiltaket?

- Opprette og formalisere en CDO-funksjon

Hvorfor er det viktig?

- Felles overordnet datamodell må eies og forvaltes av en sentral organisasjon
- Styre og gi føringer for nasjonale grunndata
- Domener må koordineres

Hvordan fungerer det?

- Beskrive CDO-funksjonen
- Definere roller, ansvar og plikter
- Hente erfaring fra Sverige som har et omfattende rammeverk for domener, inkludert roller
- EUs arbeid med ODD, Data spaces og DGA kan muligens være utgangspunkt for domener og roller

Hvem er involvert?

- Skate
- KDD
- Digdir
- Arkitektur- og standardiseringsrådet
- KS

Hva er tiltaket?

- Tildelingsbrev stiller krav og midler til utvikling/tilrettelegging av autoritative kilder for deling
- Få oppmerksomhet om problemstillingen gjennom å kommunisere kritikalitet

Hvorfor er det viktig?

- Stille ledere i offentlig sektor til ansvar for deling av data og datakvalitet
- Skape forståelse for at data er en del av kritisk infrastruktur i Norge
- Forstå viktigheten av å investere, og at kost er lav sammenlignet med annen infrastruktur
- Manglende gjenbruk er kostnadsdrivende

Hvordan fungerer det?

- Økt fornyingstrykk om bedre forvaltning av data
- Bruke caser som viser hvor kritisk det er med god forvaltning av data
 - Illustrere risiko ved å fortsette som i dag
- Avklare med interesserorganisasjoner om de kan bidra til ønsket politisk endring
- Skate bør gi råd til utvalg for helhetlig lovregulering

Hvem er involvert?

- Skate-ledere
- Ledere i Digdir
- KDD
- Interesseorganisasjoner

Hva er tiltaket?

- Normere roller for bl. annet produsenter, tilbydere og konsumenter
- Formalisere koordinering og standardisering av prosesser
- Gi autoritet til dataforvaltning (CDO og domeneforvaltere)

Hvordan fungerer det?

- Trenger ikke ny lov umiddelbart, det trengs mye modning og vi kan starte med andre aktiviteter som bidrar med modning
- Flere aktiviteter er allerede igangsatt og må sees i sammenheng
 - Helhetlig regulering av data (utvalg)
 - Nye forordninger og direktiver fra EU
- Koble domenetilnærming og CDO
- Standardisere juridiske begreper for grunndata
- Identifisere mangelfulle koblinger mellom legaldefinisjoner og datakilder med grunndata (og forbedre)

Hvorfor er det viktig?

- Dagens krav til data (kvalitet og forvaltning) er uforpliktende
- Ansvar for innhold og forvaltning er fragmentert og tilfeldig
- Etablere beste praksis for rettslig regulering av tilgang til og bruk av grunndata
- Kobling mellom data (autoritative kilder) og legaldefinisjoner
- Tilstrebe enhetlig regulering som åpner for forsvarlig deling og bruk av data på tvers av forvaltningsorgan

Hvem er involvert?

- Skate må være initiativtakere
- KDD

Hva er tiltaket?

- Fra tilbyderorientering til bruker- og konsumentorientering
- Kommunisere og skape forståelse for konsekvensene av manglende tilgang på autoritative data og dårlig datakvalitet
- Kommunisere hvordan dårlig dataforvaltning og bruk av data med ujevn kvalitet får konsekvenser for innbygger og forvaltningsverdiene

Hvordan fungerer det?

- Bruke caser for å illustrere konsumentbehov
- Bruke caser for å illustrere konsekvenser for bruker/innbyggere
- Identifisere koblinger mellom mål i styrende dokumenter og dataforvaltning og datakvalitet

Hvorfor er det viktig?

- Gjøre det enkelt å ta i bruk autoritative data med riktig kvalitet
- Sikre forpliktelse og at konsumentbehov blir driver for videreutvikling
- Sikre forvaltningsverdiene

Hvem er involvert?

- CDO
- Domeneansvarlig
- Konsumenter
- Digdir
- KS

Utviklingstrekk

Utviklingstrekk

Datakildene som har status som nasjonale felleskomponenter (Folkeregisteret, Matrikkelen, Enhetsregisteret og Kontakt- og reservasjonsregisteret) er alle underlagt regelverk som er utformet for å tilrettelegge for flerbruk - de er skapt og forvaltes for å legge til rette for deling. De skal med det ha tilstrekkelig rom til å innhente og dele informasjon med andre. De eksisterer likevel i et samspill med andre datakilder som fungerer som satellitter med ytterligere informasjon som er nødvendig for konsumentene.

Konsumenter av data har i et stadig økende omfang behov for data fra en rekke tilbydere og kilder, ofte i kombinasjon med data fra ulike kilder og gjerne i kombinasjon med data fra dagens felleskomponenter. Det ikke bare felleskomponenter som tilbyr grunddata. Det vil si at vi får en mer desentralisert modell som trenger enkle finansieringsmodeller for dem som tilbyr grunddata.

Med behovet for mer data fra flere, ulike tilbydere og kilder øker også behovet for enkel, stabil tilgang til data med avklart kvalitet. Forutsigbare støtteprosesser og -funksjoner for å holde kompleksitet og administrasjon på et håndterbart nivå blir også nødvendig

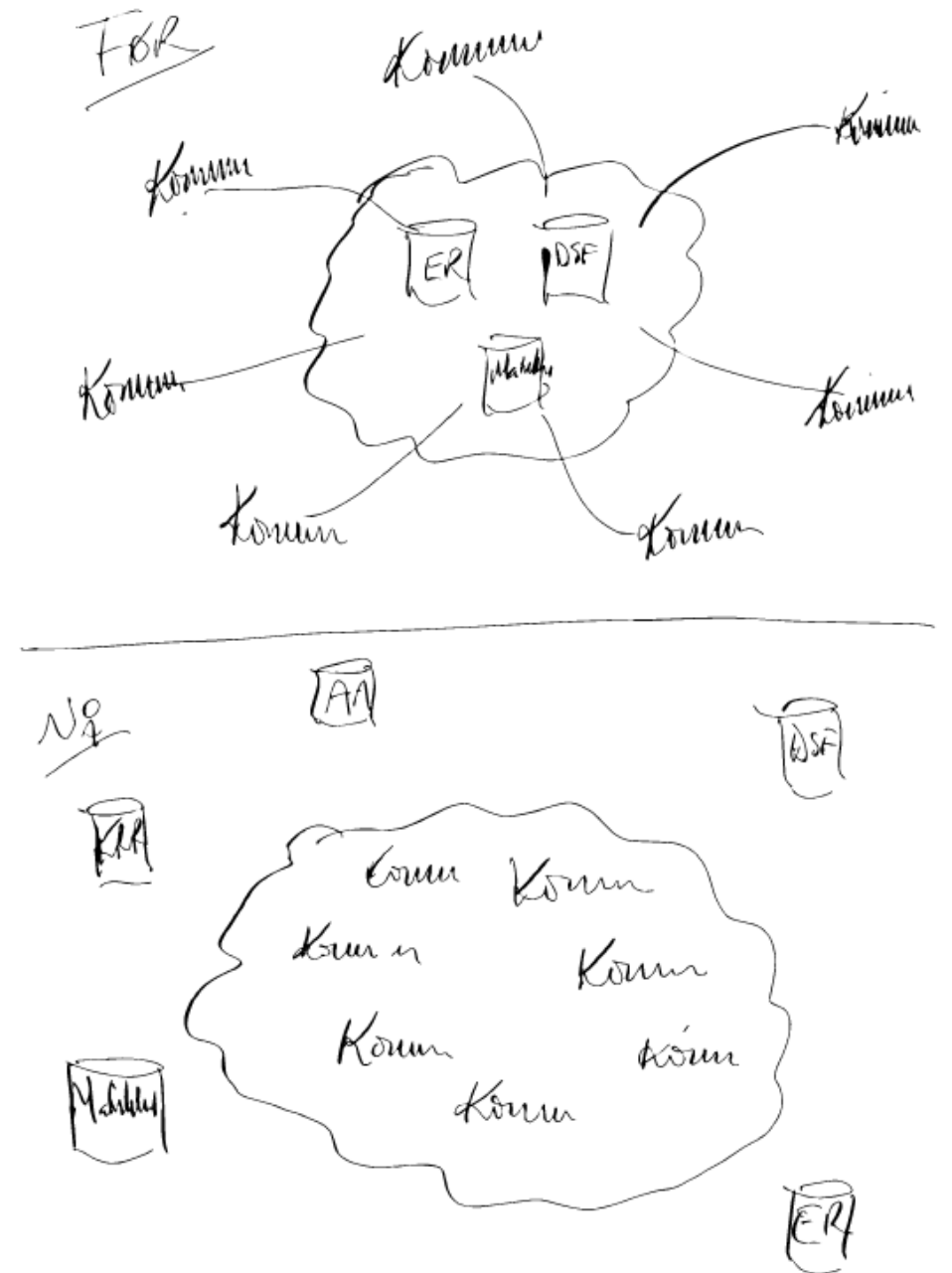
Utviklingstrekk

Teknologisk utvikling gjør at viktige data kan forvaltes kildenært og utveksles fra fagsystemer, og ikke trenger å overføres til en sentral forvalter

Fagsystemer er ikke lenger endepunkter for data de har mottatt sentralt, men kan potensielt være like sentrale som dagens registre. Spesielt er teknologisk utvikling med flere skybaserte løsninger viktig. Dataene lever i praksis i skyen og kan utveksles, hvis grensesnittene standardiseres.

Konsekvensen er at systemer ikke nødvendigvis trenger å sende data til et sentralt register, men hentes direkte fra fagsystemene.

Gode eksempler er regnskapssystemer for SMBer som stort sett er skybaserte eller oppslag av saldo som gjøres direkte mot bankenes API fremfor å mot et sentralt saldoregister

Utfordringer og konsekvenser

Utfordringer og konsekvenser

$$f(w) = \int_0^{\infty} f(x) e^{-2\pi i x w} dx \frac{d}{dw}$$

$$\nabla \cdot E = 0 \quad \nabla \times E = -\frac{\partial H}{\partial t}$$

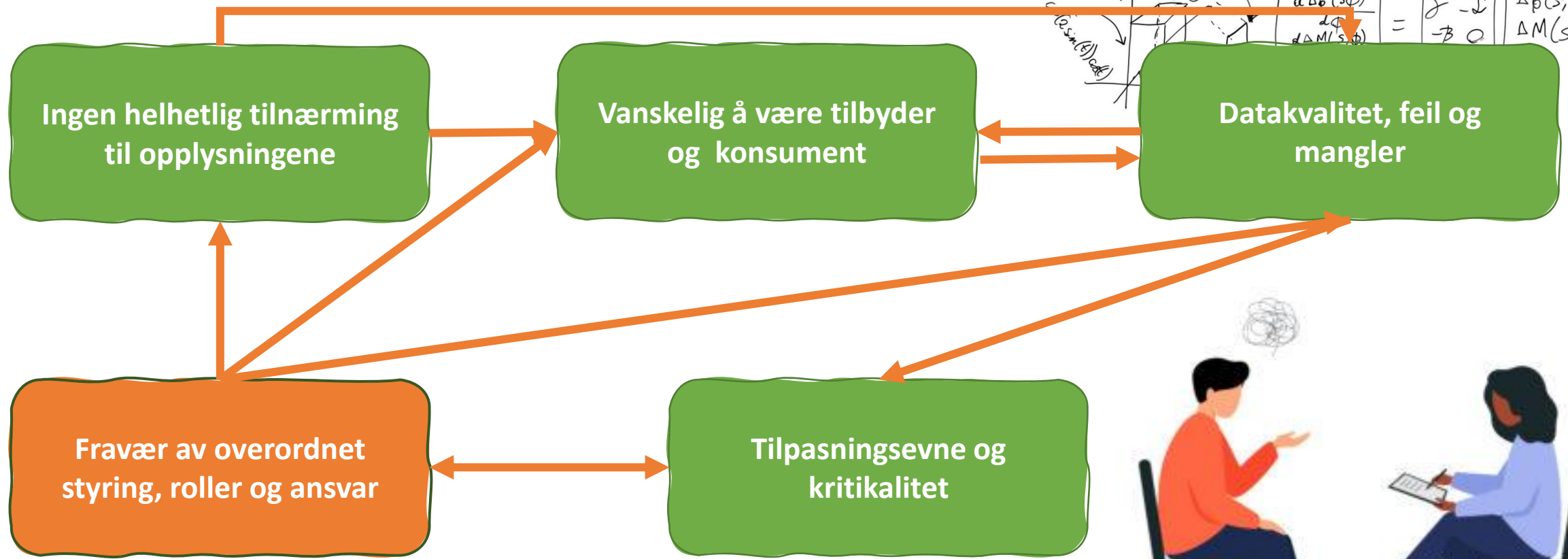
$$\nabla \cdot H = 0 \quad \nabla \times H = \frac{\partial E}{\partial t}$$

$$\rho \left(\frac{\partial v}{\partial t} + v \cdot \nabla v \right) = -\nabla p + \nabla \cdot T + f$$

$$H = -\sum p(x) \log p(x)$$

$$\frac{1}{2} \sigma^2 S^2 \frac{\partial^2 V}{\partial S^2} + r S \frac{\partial V}{\partial S} + \frac{\partial V}{\partial t} - r \cdot V = 0$$

$$TC(Q, q_i, m_i) = \sum_{i=1}^n \left[\frac{D_i}{m_i q_i} S_i + c_i \cdot D_i + \frac{q_i H_i}{2} \left(m_i \left(1 - \frac{D_i}{P_i} \right) - 1 + 2 \frac{D_i}{P_i} \right) \right]$$

Vi står i spagaten med gamle løsninger og må gradvis bygge opp det nye (Kartverket)

Vanskelig å være tilbyder

Utfordringer

- God forvaltning utfordres av interne prioriteringer
- Krevende med løpende forpliktelser om å dele data
- Krevende å imøtekomme forventninger om datainnhold, -struktur og -kvalitet
- Krevende å imøtekomme forventninger leveranser, ytelser, responstid etc.
- Umodne konsumenter krever mye oppfølging ved oppkobling og ved endringer

Konsekvenser

- Manglende rammer til videreutvikling fordi datadeling kommer i konkurranse med interne utvikling/behov
- Krevende å holde oversikt over kritiske og ikke kritiske avhengigheter til egne data hos konsumenter
- Skapes en direkte kobling mellom interne prosesser og eksterne verdikjeder og økosystem
- Mangler/må bygge kompetanse og kapasitet for oppfølging av datadeling
- Krevende endringshåndtering og videreutvikling

Vi trenger felles rutiner. Vi bruker 15 forskjellige fellesløsninger, og det er vanskelig for oss å fikse dette nå (SPK)

Vanskelig å være konsument

Utfordringer

- Konsumentene må forholde seg til mange tilbydere som har ulike rutiner og standarder
- Krevende for konsument å utrede eget databehov
- Konsumentenes samlede behov er ikke hensyntatt
- Konsumentene er prisgitt tilbyders prioriteringer
- Mange konsumenter sliter med gamle, lite fleksible systemer (og leverandører)

Konsekvenser

- Lite bruk og tapte gevinster av digitalisering
- Avhengigheter til datakildene blir en risiko og kostnad for tilbydere og konsumenter
- Utfordrer mål om sammenhengende tjenester og økosystemer
- I ytterste konsekvens er det enklere å hente opplysningene direkte fra den registrerte selv

Matrikkelen er ikke hovedfokuset for oss. Vi behøver eiendomsdata, bygningsdata, kartdata og adressedata. For oss er det viktigste egentlig bygningsregisteret, det burde være grunnfjellet vårt. Men det er så dårlig i dag at vi ikke kan stole på det (DiBK)

Ingen helhetlig tilnærming til opplysningene

Utfordringer

- Fokus på kildene, ikke hva som er det samlede settet med komplette opplysninger
- Begrenset informasjon, spisset formål og kildenær forvaltning er et mål for tilbyderne
- Dagens kilder inneholder ikke alle opplysningene som er vesentlige egenskaper for konsumentene - inneholder kun deler av bildet
- Dagens kilder har «satellitter» som inneholder den nødvendige tilleggsinformasjonen – i mindre strukturerte former

Konsekvens

- Opplysningene er ikke komplette – utfordrer både datakvalitet og personvern
- Nye datakilder etableres for å dekke konsumentenes behov – skyggeregistre/kopier eller «satellitter» oppstår
- Manglende kombinerbarhet på tvers av kilder
- Dokumentasjonen og tilrettelegging for bruk er ikke tilstrekkelig for sammenhengende tjenester
- Ulik informasjon legges til grunn der det burde vært den samme
- Lange kjeder fra datakilden til sluttssystem

Det er lett å tenke at nå har Folkeregisteret fått masse oppmerksomhet, nå må de faktisk være stille. Det er motsatt, det blir enda viktigere i samfunnet og det krever enda tydeligere strategiske arbeid. Ikke bare viktig for Skatteetaten - brukerne er utenfor Skatteetaten (Folkeregisteret/Skatteetaten)

Laissez-faire - fravær av felles styringsmodell

Utfordringer

- Komplisert og ikke beskrevet aktørbilde med tilhørende ansvar
- Mangel på felles rutiner og standarder for forvaltning
- Felleskildene er ikke styrt og forvaltet som fellesgoder
- Vanskelig å få prioritert videreutvikling – kun forvaltning
- Ingen har mandat til å se på behovet fra et helhetlig perspektiv
- For tilbydere er det vanskelig å holde oversikt over og imøtekomme ulike og spredte behov

Konsekvens

- Gjør det komplisert å være konsument og tilbyder
- Direkte årsak til at det ikke finnes en helhetlig tilnærming til opplysningene
- Ulike initiativ for å tenke mer helhetlig oppstår fra «grasrota», men det finnes ingen helhetlig koordinering eller strategi for hvordan dette bør gjøres

Den etterlatte kan komme med info som freg ikke har. De har info fra freg, men personen selv er ikke klar over at det er freg som er masterdata. Da sitter SPK og har utfordringer med å gi tilbakemelding, vi må sende dem til freg (SPK)

Datakvalitet

Utfordringer

- Den som registrerer opplysningene har ikke nødvendigvis en forståelse for hvordan de blir brukt videre
- For lite finansiering og oppmerksomhet medfører teknisk gjeld og svekket datakvalitet
- Dokumentasjon av datakvalitet er mangelfull
- Vanskelig å korrigere feil når de er i systemet – både for den registrerte og for konsumentene
- Ansvar for oppdatering av opplysninger er ikke fordelt
- Datakvaliteten heves flere ganger, uten at kvaliteten i opprinnelig kilde blir hevet
- Kostnad knyttet til registrering og produksjon når dataene skal innhentes er undervurdert

Konsekvens

- Tettere knytninger og bruk av felles kilder fører til større konsekvens av feil i kildene for den registrerte
- For stor oppmerksomhet om primærbruk av data og for lite oppmerksomhet om nye formål
- Tvil om hvilke data som er autoritative
- Lav tillit til andres data
- Usikkerhet om egnetheten av data til nye formål
- Beslutninger blir tatt med feil grunnlag/ feil i saksbehandlingen
- Automatisering blir krevende
- Utvikling av nye (sammenhengende)tjenester stiller strengere datakvalitet og utviklingen kan forsinkes
- Kompenserende tiltak/aktiviteter i etater og kommuner (skjønnsutøvelse/programvareutvikling)

*Drahjelp fra hvor som helst for å klare dette ville vært bra.
Det er en formidabel oppgave som ligger foran oss. (Helse
sør-øst om overgang til ny kopi av ny versjon av freg)*

Tilpasningsevne / kritikalitet

Utfordringer

- Nye bestemmelser fra EU om krav til deling av data forutsetter løsninger og roller og mønstre for forvaltning på et nivå som minner om da GDPR ble innført
- Vi bygger stadig flere tjenester og funksjoner som baserer seg på bruk av opplysninger fra de samme kildene og om de samme tingene – uten å ha et helhetlig blikk på grunnlaget vi bygger det på.

Konsekvens

- Risiko for feil, svekket tillit, ikke møte krav fra EU, osv.

Hva gjør de i Danmark og Sverige?

Danmarks grunddata

«Før måtte brukerne selv se sammenhengen, nå er sammenhengen der selv»

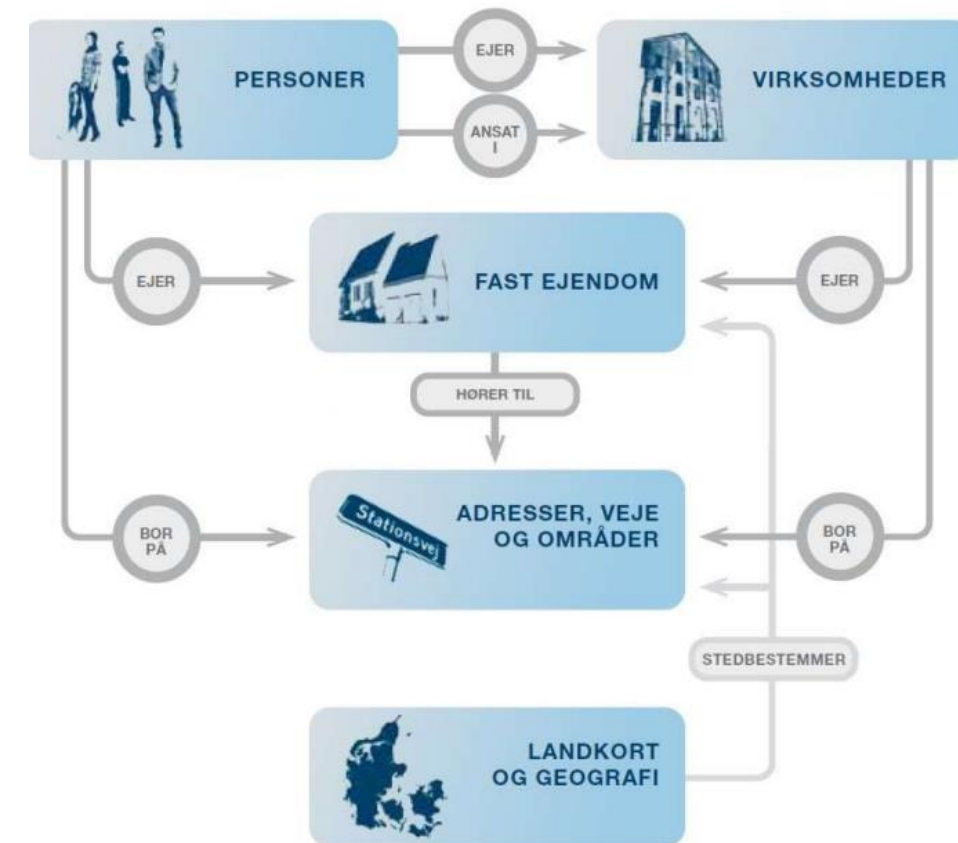
Danskene har jobbet fokusert med etablering og forvaltning av grunddata i mange år gjennom Grunddataprogrammet. De beskrev i forbindelse med *Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategien* fra 2011 en trinnvis plan for å oppnå sitt mål om en felles styring og distribusjon av grunddata. Opplysningene skulle være gratis, eksisterende registre skulle bygges ut og tilgrensende registre skulle fases ut. De ønsket kombinerbarhet mellom dataene, en «datafordeler» for dokumentasjon og tilgjengeliggjøring og en egen tverroffentlig forvaltning.

De forteller at en suksessfaktor var tidlig og grundig arbeid i samarbeid med kommuner og statlige etater for å etablere et solid businesscase. I tillegg var arbeidet forankret i Folketinget, og fikk egen finansiering. De forteller at forankringen i det politiske toppsjiktet var viktig.

Grunddataprogrammet ble endelig implementert i 2020, og det har blitt den hittil største offentlige digitale samhandlingsreformen i Danmark. Det forvaltes i et samarbeid mellom kommune, stat og regioner. Danskene er opptatt av at dataene skal være kombinerbare, og sier at man også tidligere hadde en felles grunddatamodell og sammenhengende grunddata, men nå kan man kombinere opplysningene på kryss og tvers av kilder og områder.

Danskene har avgrenset grunddata til å være utvalgte data om personer, virksomheter, eiendommer, adresser og geografi. Grunddatamodellen inneholder opplysninger som hentes fra 20 ulike registre. Datakildene/registrene vedlikeholdes og forvaltes av den enkelte myndighet, men deles gjennom det de kaller datafordeleren.

Danskenes vurdering er at det er en besparelse for offentlig sektor at data distribueres i én felles kanal. Datafordeleren erstattet mange ulike løsninger for å distribuere data fra registrene.

Sveriges nationella grunddata

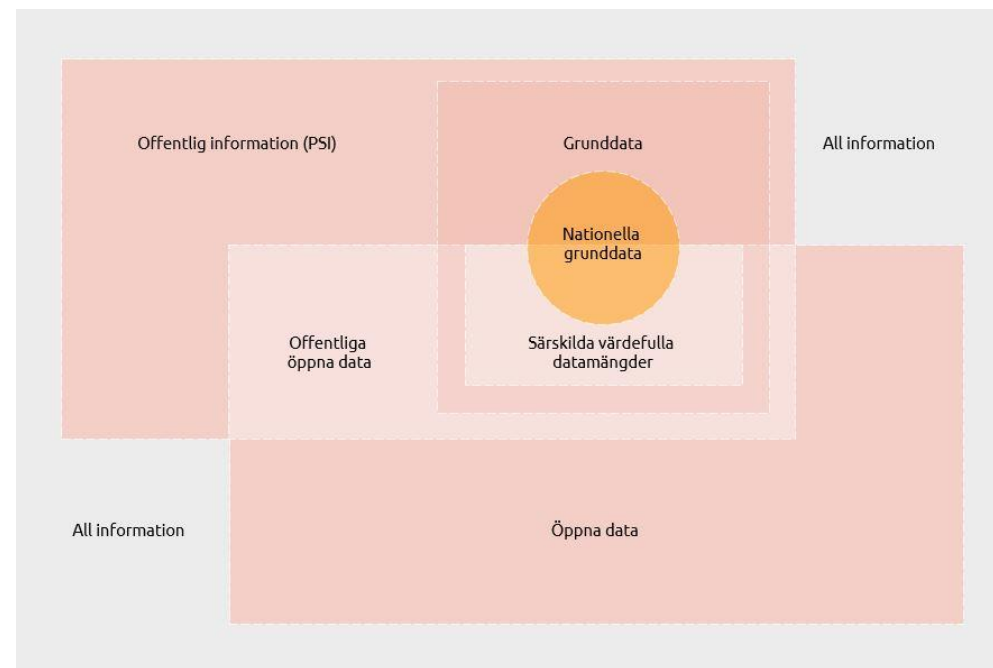
«När fler grunddatamängder följer ramverket kommer mängden nationella grunddata att bli större. Målet är att samtliga grunddata på sikt ska vara nationella grunddata»

Svenskene har jobbet lenge med grunddata, med en første utredning av området allerede i 1997. Målet har vært å gjøre det enkelt å finne dataene man behøver, samtidig som løsningen er sikker og helhetlig. De har en forvaltning som består av selvstendige myndighetsorganer, og det var behov for en samordnet regulering av området.

Oppdraget om å etablere et *Ramverk för nationella grunddata inom den offentliga förvaltningen* kom til nyetablerte DIGG i 2018. Svenskene forteller at de var veldig inspirert av arbeidet som ble gjort i Danmarks Grunddataprogram, men ikke ønsket en like sentralisert tilnærming. Sverige ønsker en mer distribuert modell, hvor dataene ligger hos og deles fra den enkelte ansvarlige myndighet og beskrives på Sveriges dataportal.

Svenskene har i tillegg etablert det de kaller grunddatadomener, som inneholder nasjonale grunddata som tilhører et spesifikt område og følger rammeverket for nasjonale grunddata. Foreløpig har de etablert domenenene virksomhet, person og eiendom/geografisk informasjon. Nye domener er helse og transport. De ser stor forskjell på omfang og kompleksitet hos de ulike domenenene. Persondomenet er lite og avgrenset, mens geodata og eiendomsdata er stort og komplekst, med mange produsenter og ulike roller.

Svenske myndigheter ser på grunddata som en felles ressurs som behøver helhetlig perspektiv i forvaltning. Rammeverket de har utviklet sier hvordan grunddata skal håndteres, bevares, sikres, tilgjengeliggjøres og forvaltes. Dette skal skje nasjonalt og innad i domenenene. Samordning vurderes som en forutsetning for at man kan imøtekomme regjeringens målbilde med en sikker og effektiv håndtering av, og tilgang til, grunddata. Skatteverket er ansvarlig for domenet person, Lantmäteriet er ansvarlig for domenet fastighets- og geografisk informasjon, og Bolagsverket er ansvarlig for domenet foretag.

Eksempler

Bergen kommune: Omsorgsrelasjoner – dagens situasjon

«Derfor blir man tvunget til å manuelt vedlikeholde fullmaksstrukturen for disse barna i alle systemene i kommunen manuelt.»

En kommune har flere fagsystemer som inneholder barn med foreldre. Som regel oppdateres foreldrerelasjonene fra folkeregisteret. I folkeregisteret kan man få informasjon om hvem som har foreldreansvar for barnet. Dessverre er ikke dette nok informasjon for kommunene som skal forvalte familierelasjoner etter loven. Dette betyr at kommunene må vedlikeholde familierelasjonene, eller retter sagt fullmaksstrukturen rundt barnet, i hvert eneste fagsystem i kommunen. «Hvem kan ta avgjørelser på vegne av barnet?» Det er det store spørsmålet, og folkeregisteret, eller en annen nasjonal komponent, bør inneholde nøyaktig informasjon om hvem som har disse rettighetene til enhver tid. Foreldreansvar er altså ikke nok informasjon i seg selv til å avgjøre hvem som kan ta avgjørelser på vegne av barnet, eller hvem som har rett på ulike typer informasjon om barnet.

«Daglig omsorg» og «Den barnet bor fast med» er sentrale fraser som har juridisk betydning for fullmakter rundt barnet. I dag kan vi ikke hente denne informasjonen ut fra folkeregisteret. Foreldre med foreldreansvars samværsavtale kan tenkes å være en del av fullmaktløsningen for å definere hvem som «barnet bor fast hos/daglig omsorg». Det er heller ikke mulig for en person som har juridiske rettigheter for å ta avgjørelser rundt barnet, å gi fullmakten videre til for eksempel en annen nær omsorgsperson, typisk en stefar, eller stemor.

Bergen kommune har rundt 300 barn hvor barnevernet har overtatt daglig omsorg for barnet. Dette gir fosterforeldrene juridiske rettigheter for å ta avgjørelser på vegne av barnet, og å motta daglig informasjon om barnet fra kommunen. Dessverre kan ikke kommunen hente inn disse fullmaktene fra det sentrale folkeregisteret i dag. Derfor blir man tvunget til å manuelt vedlikeholde fullmaksstrukturen for disse barna i alle systemene i kommunen manuelt.

Noen foreldre blir idømt besøksforbud. Dersom domstolen mener dette har betydning for fullmakter for å ta avgjørelser, delta i kommunikasjon eller motta informasjon om barnet, må en slik dom umiddelbart bli tilgjengeliggjort i form av endret fullmakt i en nasjonal komponent.

Bergen kommune: Omsorgsrelasjoner – ønsket situasjon

«Derfor blir man tvunget til å manuelt vedlikeholde fullmaktsstrukturen for disse barna i alle systemene i kommunen manuelt.»

Sikre og tilgjengelige fullmaktsløsninger på vegne av andre handler etter Bergen kommunes mening ikke bare om rettigheter til å opptre på vegne av noen, men også at man ved pålogging får tilgang til de barn man kan representere eller har ansvaret for.

Dette innebærer et langt videre omfang enn det strategien som er på høring legger opp til. Fordelen er at man får samlet alle fullmakter på ett sted, uavhengig av sektor, slik at alle tjenester kan gjøre oppslag der for å sjekke fullmakt. Dette gjelder for eksempel spørsmålet om hvem som kan bestille barnehageplass eller legetime til et barn. Løsningene må eksempelvis gjøre det mulig at en ansatt i en barnevernsinstitusjon, som midlertidig har overtatt foreldreansvaret, ved innlogging i helsenorge.no får tilgang til å bestille legetime for sine fosterbarn, og at foreldre med foreldreansvar mister den samme rettigheten i perioden omsorgsovertakelsen varer.

Videre bør fullmaktsstrukturen gjenspeile «hvem barnet bor fast hos», det som ofte omtales som «daglig omsorg». Den som har daglig omsorg, har andre fullmakter enn en som kun har foreldreansvar uten at barnet bor fast hos vedkommende (har ikke daglig omsorg).

Bergen kommune ser et stort behov for en nasjonal løsning som gjør det mulig for kommuner å fange opp om omsorgen for et barn er overtatt av andre enn foreldre med foreldreansvar. Dette kan være barnevern/BUF, herunder beredskapshjem, fosterforeldre eller institusjoner.

Det bør bygges inn i løsningen at eventuelle besøksforbud kan registreres og at dette påvirker foreldreansvar og fullmakter i tråd med dommen. I situasjoner med midlertidig omsorgsovertakelse er det nødvendig å etablere muligheter for å legge personer i barnevernet, eller fosterforeldre, inn i folkeregisteret med riktige fullmakter knyttet til en slik rolle, og at foreldre med foreldreansvar midlertidig mister sine fullmakter når det er truffet beslutning om det.

Bergen kommune foreslår at man vurderer muligheten for å lage et nasjonalt relasjonsregister/ fullmaktsregister som til enhver tid regulerer hvem som har hvilken rettighet overfor relaterte personer. Et slikt register vil entydig vise hvem som har rett til å ta beslutninger på vegne av barnet og hvem har rett på informasjon om barnet, og kan benyttes for oppslag for et bredt spekter av fremtidige digitale tjenester.

Kartverket: Eksempler på muligheter

Domeneansvaret gjør at ansvar er plassert slik at data utvikles og koordineres internt i et domene, og eksternt mellom domener ved behov.

Byggesak

- Raskere til byggesak
- Redusert manuell saksbehandling
- Mindre frustrerte brukere

Småbåtførere

Småbåtførere kan få informasjon dybde, skjær, egen fart direkte på egen mobil.

- Data fra lover kan gi informasjon om fartsgrenser og verneområder
- Geodata kan gi informasjon om dybde
- Båtopplysninger kan gi informasjon om hvor dypt båten stikker

Halden kommune – eksempler som illustrerer databehov ved enkel oppgaveløsning

Eksempel ansettelse i privat/offentlig virksomhet

Når jobbsøker søker på stilling elektronisk må de legge inn følgende informasjon:

- Utdannelse (Kilde: Utdanningsinstitusjoner/NOKUT)
- Sertifiseringer (Kilde: Kurs/sertifiseringsinstitusjoner)
- Kurs (Kilde: Kurs/sertifiseringsinstitusjoner)
- Politiattest (Kilde: Politiet)

Eksempel søknad om serveringstillatelse

- Firmaattest (Kilde: Brønnøysundregistrene)
- Skatteattest inkludert eierandel (Kilde: Skatteetaten)
- Plantegning (Kilde: Kommune)
- Dokumentasjon på styrer og stedsfortrედers ansettelser (Kilde: Søker)
- Brukstillatelse fra bygningsmyndigheter (Kilde: Kommune)
- Aksjeeierbok med aksjeeiere og eierandel (Kilde: Altinn)
- Bestått etablererprøve for skjenkebevilling (Kilde: Sertifiseringsinstitusjon. For Halden: AOF)

digdir.no

Digitaliseringsdirektoratet

postmottak@digdir.no

22 45 10 00

Postboks 1382 Vika, 0114 Oslo

Besøksadresser:

Industriveien 1, 8900 Brønnøysund

Skrivarevegen 2, 6863 Leikanger

Grev Wedels Plass 9, 0151 Oslo